

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Etap szkolny

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Masz do rozwiązania 25 zadań. Punktacja za każde z zadań podana jest przy jego numerze.
2. 7 zadań to zadania zamknięte. Każde zawiera **po 4 odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz krzyżykiem.
3. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
4. **Pozostałe zadania to zadania otwarte.** Odpowiedzi na te zadania udzielaj wyłącznie w arkuszu testu.
5. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **69 punktów**.
6. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
7. Zapisz wszystkie istotne etapy rozwiązania każdego zadania.
8. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
9. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
10. Czas rozwiązywania zadań: **60 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1 (4 pkt.)**Przeczytaj fragment Konstytucji i odpowiedz na pytania:**

Art. 1.

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

Art. 3.

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Art. 4.

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

Art. 5.

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Art. 10.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądowniczą sądy i trybunały.

Dopasuj powyższe opisy do nazw zasad wpisując w tabeli odpowiedni artykuł:

Zasada	Artykuł
Zasada podziału i równowagi władz.	
Zasada suwerenności narodu.	
Zasada republikańskiej formy państwa	
Zasada unitarnej formy państwa	

Zadanie 2 (2 pkt)**Przeczytaj fragment poniżej i uzupełnij zdanie.**

„Od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem w poprzek kontynentu opadła żelazna kurtyna. Poza tą linią leżą wszystkie stolice odwiecznych państw Europy centralnej i wschodniej. Warszawa, Berlin, Praga, Wiedeń, Budapeszt, Belgrad, Bukareszt i Sofia, wszystkie te sławne miasta i ludność wokół nich znajdują się teraz w czymś, co nazwać muszę radziecką sferą, i wszystkie są przedmiotem, w takiej czy innej formie, nie tylko radzieckiego wpływu, ale bardzo wysokiego, a w wielu wypadkach wciąż rosnącego stopnia kontroli bezpośredniej z Moskwy”.

Jest to fragment przemówienia wygłoszonego w 1946 przez (podaj imię i nazwisko)

.....

Zadanie 3 (5 pkt)

Dokonaj analizy mapy i odpowiedz na pytania.

A. Mapa przedstawia:

.....

B. Organizację tę tworzyło na początku 6 państw. Wymień je:

.....

C. Wymień trzy państwa, które przystąpiły do tej organizacji jako ostatnie:

.....

Zadanie 4 (1 pkt)

Obywatelstwo to:

- a) więź prawna łącząca jednostkę z państwem,
- b) więź prawna łącząca jednostkę z Narodem,
- c) więź emocjonalna łącząca jednostkę z państwem,
- d) więź emocjonalna łącząca jednostkę z Narodem.

Zadanie 5 (1 pkt)

Prezydent miasta wybierany jest w:

- a) miastach poniżej 50000 mieszkańców
- b) miastach poniżej 100000 mieszkańców,
- c) miastach powyżej 100000 mieszkańców,
- d) miastach powyżej 150000 mieszkańców.

Zadanie 6 (2 pkt)**Uzupełnij:**

- a. Formami demokracji bezpośredniej w Polsce są:
- b. Formami demokracji pośredniej w Polsce są:

Zadanie 7 (1 pkt)**Bierne prawo wyborcze w wyborach Prezydenta RP, do Sejmu i do Senatu wynosi odpowiednio:**

- a) 35 lat, 21 lat i 30 lat,
b) 18 lat, 18 lat i 18 lat,
c) 30 lat, 21 lat i 25 lat,
d) 35 lat, 25 lat i 18 lat.

Zadanie 8 (2 pkt)**Wstaw w tabeli odpowiednią formę socjalizacji.**

Socjalizacja	Forma
Odbywa się w dzieciństwie, głównie pod wpływem rodziny.	
Trwa przez całe dorosłe życie	

Zadanie 9 (4 pkt)**1. Połącz wydarzenia z datami**

1	Zakończenie negocjacji Polski z UE.	A	1992
2	Podpisanie przez Polskę Traktatu Akcesyjnego.	B	2003
3	Podpisanie Traktatu o Unii Europejskiej	C	2000
4	Wejście Polski do strefy Schengen	D	2007
		E	2002

1. 2. 3. 4.

Zadanie 10 (1 pkt)

Po zapoznaniu się z tekstem uzupełnij zdanie.

„Jest to zespół działań, które uzupełniają działania władzy publicznej i często lepiej realizują cele lub realizują takie cele, jakimi władza ze swojej natury się nie zajmuje”.

Marcin Król „Słownik demokracji”

Tekst powyżej odnosi się do koncepcji społeczeństwa

Zadanie 11 (1 pkt)

Grupy społeczne podzielone ze względu na więzi to grupy:

- a. formalne i nieformalne,
- b. wtórne i pierwotne,
- c. duże i małe,
- d. ekskluzywne i inkluzywne (otwarte).

Zadanie 12 (1 pkt)

Reforma administracyjna z 1999 wprowadziła 16 województw z 49. Zaznacz, które województwo nie istnieje.

- a. pomorskie,
- b. podlaskie,
- c. górnośląskie,
- d. podkarpackie.

Zadanie 13 (1 pkt)

Inicjatywę ustawodawczą zmiany Konstytucji RP w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają:

- a. 1/5 posłów, Senat, Prezydent RP,
- b. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 100 tys. obywateli
- c. 25 posłów, Senat, Prezydent RP,
- d. posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 10 tys. obywateli.

Zadanie 14 (1 pkt)

Które z wymienionych stanowisk w polskim systemie prawnym są dopuszczalne łącznie:

- a. Poseł + Senator,

- b. Prezydent + Poseł
- c. Prezydent + Minister,
- d. Poseł + Minister.

Zadanie 15 (6 pkt)

Zapoznaj się z mapą i wykonaj polecenia:

1. Wymień województwa sąsiadujące z województwem zachodniopomorskim:

.....

2. Zaznacz na mapie znakiem X województwa, które posiadają po dwie „stolice”

3. Wymień państwa sąsiadujące z województwem podkarpackim?

.....

Zadanie 16 (2 pkt)

Obraz jest jednym z symboli Unii Europejskiej.

Wyjaśnij symbolikę.

1.
-

2.
.....

Zadanie 17 (3 pkt)

Poniżej wymienione zostały 3 uniwersalne cechy grup społecznych. Dopisz kolejne 3 cechy

1. minimum 3 osoby,
2. względna trwałość,
3. struktura,
4.
5.
6.

Zadanie 18 (3 pkt)

Przeczytaj fragment Preambuly Konstytucji RP i odpowiedz na pytania.

PREAMBUŁA

*W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie,
my, Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej,
zarówno wierzący w Boga
będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna,
jak i nie podzielający tej wiary,
a te uniwersalne wartości wywodzący z innych źródeł,
równi w prawach i w powinnościach wobec dobra wspólnego - Polski,
wdzięczni naszym przodkom za ich pracę, za walkę o niepodległość okupioną ogromnymi
ofiarami, za kulturę zakorzenioną w chrześcijańskim dziedzictwie Narodu i ogólnoludzkich
wartościach,
nawiązując do najlepszych tradycji Pierwszej i Drugiej Rzeczypospolitej,
zobowiązani, by przekazać przyszłym pokoleniom
wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku (...)*

- 1. Jakie wydarzenie wskazane jest w słowach „odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie”?**

.....

- 2. Wymień dwa elementy odpowiadające fragmentowi „wszystko, co cenne z ponad tysiącletniego dorobku”.**

.....

Zadanie 19 (6 pkt)

Wpisz w odpowiednie miejsce w tabeli organ władzy, do którego należy wskazana kompetencja:

KOMPETENCJA	ORGAN WŁADZY
Uchwala projekt budżetu państwa	
Podpisuje ustawy	
Wybiera Rzecznika Praw Obywatelskich	
Nadaje obywatelstwo	
Zapewnia wykonanie ustaw	
Orzeka w sprawie zgodności umów międzynarodowych z konstytucją	

Zadanie 20 (2 pkt)

Wyjaśnij krótko problem przedstawiony na rysunku.

Zadanie 21 (6 pkt)

W tabeli znakiem X zaznacz państwa należące do UE i do NATO.

PAŃSTWO	UE	NATO
SZWECJA		
CYPR		
NORWEGIA		
RUMUNIA		
ISLANDIA		
SZWAJCARIA		

Zadanie 22 (5 pkt)

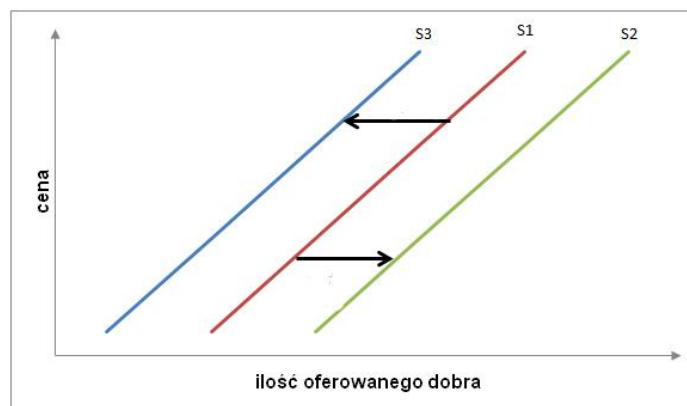
Dopasuj rodzaje bezrobocia do ich opisów.

Frykcyjne, koniunkturalne, naturalne, sezonowe, strukturalne, technologiczne,

Osoby nie podejmują pracy, bo nie odpowiadają im warunki pracy i płacy.	
Ludzie tracą pracę np. w wyniku likwidacji całych gałęzi gospodarki, a nie posiadają kwalifikacji, by podjąć pracę w innych branżach.	
Pojawia się wtedy, gdy pracę wykonywaną przez człowieka wykonują maszyny – dotyczy automatyzacji i robotyzacji produkcji.	
Spadek popytu na towary i usługi powoduje, że przedsiębiorstwa ograniczają produkcję i zwalniają pracowników.	
W niektórych branżach (rolnictwo, budownictwo) zatrudnienie spada w niektórych częściach roku np. zimą.	

Zadanie 23 (2 pkt)

Dokonaj analizy wykresu i odpowiedz na pytania wykreślając błędne odpowiedzi.

- a. Strzałka od S1 do S3 przedstawia spadek/wzrost podaży/popytu.
- b. Strzałka od S1 do S2 przedstawia spadek/wzrost podaży/popytu.

Zadanie 24 (4 pkt)

Określ, które z poniższych zdań są prawdziwe (wpisz PRAWDA), a które fałszywe (wpisz FAŁSZ).

	PRAWDA/FAŁSZ
Inflacja to wzrost cen towarów i usług w określonym czasie.	
Inflacja powoduje wzrost wartości pieniądza.	
Deflacja to długotrwały spadek przeciętnego poziomu cen towarów i usług w gospodarce przekładający się na wzrost siły nabywczej pieniądza	
W warunkach deflacji za tę samą ilość pieniędzy po pewnym czasie można kupić więcej towarów i usług.	

Zadanie 25 (3 pkt)

**Dopasuj kompetencje do odpowiedniej instytucji Unii Europejskiej.
Wpisz w odpowiednie pola:**

Parlament Europejski,
Komisja Europejska,
Rada Unii Europejskiej,
Rada Europejska.

Kompetencja	Instytucja
Wytycza kierunki rozwoju UE, jej przewodniczącym jest aktualnie Polak.	
Sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez państwa prawa unijnego.	
Uczestniczy w tworzeniu prawa, w uchwalaniu budżetu, pełni funkcje kontrolne wobec organu władzy wykonawczej UE.	